

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ția.
Măsuțele publice și Loc de-
scrie costă fiecare ziar 20 fu.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Wilhelm II în România.

curtea din Sinaia — pe lângă toată
președintele lui N. F. Presse — precum
se fac pregătiri pentru o nouă vizită
tească. Suveranul puternicei împărății
impăratul Wilhelm II va vizita în
familia regală română. Vizita nu se
înșă numai la acest caracter de
familiară. Ea va privi și țara și
românesc, ceace se va învedera
din cadrele exterioare în cari se
cece. Impăratul va merge să asiste la
dele de toamnă ale oștirii române, cari
desfășura în Moldova, teatrul glorios
celor lui Ștefan cel Mare.

Impăratul va avea prin urmare prilej să
de visu forțele și valoarea popo-
românesc. Wilhelm II se știe este o
receptivă, impresionistă. Ne aducem a-
când acum vre-o zece ani fu în Bu-
și ținu acel faimos discurs din pa-
regal din Buda, cu care îi amestise pe
Nu se poate spune că împăratul cău-
mod calculat acele cuvinte, iar pen-
putea fi socotite drept o operă a di-
tației, erau de un prea mare avânt po-
Nu, în cuvintele împăratului vibra o
ngere a sa adâncă și acea notă de
neitate care-l caracterizează pe împă-
El ne dădea mai curând proba cea mai
despre importanța exagerată ce i-se
mentului unguresc în acea luptă mare,

istorică și cu sorți de isbândă din ce în ce
mai nehotărâți, dela răsăritul Europei.

Căci de aceasta este vorba. Cel mai mare
interes ce politicește leagă cu deosebire
Europa Centrală de noi, este rolul mare
și istoric, ce-l îndeplinim prin așezarea no-
astră geografică care ni-a icuit între semin-
țiile slave, ca un obstacol permanent pen-
tru unirea lor și înstăpânirea asupra întreg
orientului european. Acelaș interes o leagă
însă și de Unguri, cari împreună cu noi
sântem singurele popoare neslave și înde-
plănim laolaltă această mare misiune isto-
rică. În punctul acesta se întâlnesc intere-
sele noastre comune cu Ungurii, dar ciudat,
tot din acest punct pornesc și liniile de
separare. Politica ungurească a căutat tot-
deauna să exploateze acest interes al Eu-
ropei, solicitând și obținându-i adesea spri-
jinul în urmărirea statului național ungu-
resc care era trimbițat de o necesitate euro-
peană, la umbra căruia chiar mica Româ-
nie și-ar vedea mai bine garantată existența.
În lumina acestei sofisterii putem găsi și
înțelesul cuvintelor contelui Tisza, care ne
spunea în discursul său de împăciuire că
pentru a servi interesele statului român,
Românii din Ungaria trebuie să se facă
unguri.

Anexarea Bosniei-Herțegovinei a dat un
impuls, poate chiar prematur, pentru pregă-
tirea politicești, mișcărilor propagan-
dei slave. Drept efect ele au provocat în-
tr'o măsură mai mare atenția și îngrijora-

rea puterilor interesate, grupate în cunos-
cuta Triplă-Alianță, în fruntea căroră stă,
ca putere și însemnătate, puternicul impe-
riu german. Vizita împăratului Wilhelm,
care se duce în Moldova să vadă desfășu-
rarea forțelor României, are deci o deose-
bită însemnătate politică.

Ea are învederat aerul unei demonstrații
împotriva nouilor mișcări slave din timpul
din urmă. Dar împăratul va avea și ocazie
a se convinge de fapt de rostul și însem-
nătatea nu numai a statului românesc in-
dependent, ci a elementului românesc în
genere pentru politica Triplei-Alianțe. Su-
veranul va găsi în acest orient masa com-
pactă de 12 milioane a unui neam, strâns
unit prin comunitatea de sânge și unitatea
de cultură, ale cărui forțe cumpănesc de sigur
mai mult decât forțele exagerate ale ungu-
rilor.

Se va convinge că românii împlinesc cu
bravură acel rol, pe care li l'a încredințat
istoria, dar că nici nevoie nu e și nici nu
primesc ei să fie epitropiști de unguri, cari
vin cu o parte de forțe mult mai neînsem-
nată în această luptă decât românii. Împărțiți
de soartă, în două state, sub două sceptre,
cari însă merg spre aceeaș menire univer-
sală, ei își vor împlini cu credință și cu
vitejie rolul lor greu, dar onorific, însă
dânșii trebuie să se simtă asigurați în inte-
resele lor naționale, pentru a avea la rân-
dul lor și ei credință și încredere în since-
ritatea Triplei-Alianțe.

Și aci, în actuala stare de lucruri, intervin
acum motivele externe ale necesității impe-

Doctor de mare.

De Gabriele D'Annunzio.

Înserat *Trinita* porni din Dalmazia, încăr-
cu grâu. Piuți liniștit în lungul fluviului,
pe bărcile din Ortona, ancorate în șlr, pe când
se aprindeau focuri, iar marinarii întorși
cântau. După ce a trecut blînșor gurile
șlrului, a ieșit în mare.

Și era bun. Pe cerul acela de Octomvrie
aproape de apă, luna stăea ca o lampă roșie,
și munții și colinele păreau femei culcate;
și gâște sălbătice, treceau fără strigăte și
șlrului.

Și sease oameni, împreună cu bălatul, la în-
manevră toți la fel, ca să prinză vântul.
Și, când vecele colorate roșu și văpsite cu
grosolane se umflară, cei șease se așe-
șlrului și începură să fumeze liniștit.

Și, călare pe un lemn la proră, începu să
șlrului din satul lui.

Și Talamonte cel mare sculpând în apă și
șlrului și iar pipa în gură.

Și să se schimbe vremea.

Și se uitară spre larg, și nu ziseră nimic:
șlrului și hârșiți cu greutatele mă-
De multe ori navigaseră la insulele dalmate,
Zara, la Trieste, la Spalato, astfel că cunoș-
șlrului. Câțiva dintre ei își aduceau aminte
șlrului de vinul de Dignano, care miroase a
șlrului, și de fructele insulelor.

Și comandă corabia Ferrante la Selvi. Cel doi
șlrului, Ciru, Massacese și Gialluca for-

formau echipajul; toți din Pescara. Pe bălat îl
chema Nazareno.

Fiind lună plină, mai întârziară pe punte. Ma-
rea era presărată de bărci cari pesculau. Din
când în când, câte o pereche de bărci trecea pe
lângă corabia și marinarii schimbau vorbe între
ei prietenește. Se părea că pescuitul mergea
bine. După ce bărcile se depărtară iar marea ră-
mase pustie, Ferrante și frații Talamonte se sco-
borîră sub covertă ca să se odihnească. Massa-
cese și Gialluca, după ce isprăviră de fumat se
coborîră și ei. Ciru rămase de gardă.

Înainte de a se coborî, Gialluca zise tovarășu-
lui său, arătându-i gâtul:

— Ian vezi ce am aici:

Massacese se uită și zise:

— O bubiță; nu e nimic.

Era o pată mică roșie, ca o mușcătură de pu-
rece, și în mijloc un punct negru.

Gialluca adăugă:

— Mă doare.

În timpul nopții se schimbă vântul și marea
începu să se miște. Corabia începu să joace pe
unde, împinsă spre răsărit, pierzând drumul.
Gialluca manevrând, se văeta de durere ori
decâte ori făcea vre-o mișcare mai bruscă cu
capul.

Ferrante La Selvi îl întrebă:

— Ce îți este?

La lumina zorilor Gialluca îi arată unde îl du-
rea. Roșăța crescuse, iar în mijloc se făcuse o
umflătură miștică.

Ferrante după ce s'a uitat, zise și el:

— O bubiță, nu e nimic.

Gialluca luă o batistă și-și înfășură gâtul; apoi
începu să fumeze.

Corabia sguduită de valuri și împinsă de vântul
contrariu, fugea mereu spre răsărit. Urletul
mării le acoperea giasurile. Din când în când,
câte o undă se spârgea pe punte cu un sgomot
surd.

Spre seară furtuna se potolî și luna ieși din
mare ca de foc. Dar încetând vântul corabia
rămase aproape nemîcâtă, cu pânzele des-
umflate. Doar din când în când trecea câte o
adiere, în treacăt.

Gialluca se vălta de durere. Ne mai fiind ocu-
pați cu manevra, tovarășii începură să se îngri-
jască de durerea, lui fiecare spunea un alt leac.
Ciru, care era cel mai în vârstă, îi sfătui să facă
o cataplasma cu miere și cu făină. Dânsul avea
o slabă idee de medicină, pentru că nevasta lui,
în sat la ei, dădea leacuri și vindeca cu farmece
și cu burulenii. Dar nu aveau nici miere, nici
făină.

Atunci Ciru luă o ceapă și un pumn de grâu:
a pisat grâul, a tăiat ceapa mărunt, și a făcut
cataplasma. Când i-o puse la gât, Gialluca simți
cum îi crește durerea. După un ceas o scoase
și o aruncă în mare, cuprins de o neliniște și
de năcaz. Ca să nu se mai gândească, se puse
la cârmă și stătu acolo multă vreme. Începuse
vântul și vecele palpitau vesele. În noaptea
îlmpede o insulă care trebuie să fi fost
Pelagosa, apără în depărtare ca un nor pus
pe apă.

A doua zi dimineața Ciru vru să vadă cum
îl este. Umflătura se întinsese, cuprinzând o

rioase a aplanării conflictului dintre noi și unguri, conflict care se agravează din zi în zi și care natural nu numai slăbește, dar compromite chiar prestigiul forțelor Triplei-Alianțe. Este neîndoios că nu din îndemn propriu, nici din dragoste față de români, a venit acțiunea de împăcare a ungarilor.

Reușind să împace elementul românesc, ei își pot păstra și pe mai departe rolul fără îndoială preponderant în orient ca cârmuitorii unui stat închiștat de douăzeci de milioane, continuând însă să fie și pe mai departe pricina acestui grav conflict, ei provoacă în mod fatal intervenția cercurilor interesate ca pacea să se facă. Dar situația s'a schimbat mult în cei din urmă zece ani, valoarea statului român independent și a elementului românesc iase tot mai reliefată și indispensabilă, iar necesitatea europenească a statului național maghiar devine din ce în ce mai puțin europenească și mai mult recunoscută de ceace în adevăr este: un vis istoric și o primejdie permanentă a păcii.

Și credem că nu greșim atribuind acestei schimbări ivirea așa de-odată a duhului senin al păcii în politica unguerească care și schimbă în mod brusc frontul. Firește nu simularea de împăcare, un fel de împăcare pe calapodul formulei: și varza întreagă și capră sătulă, care în practică s'ar traduce cam așa: Români să nici nu obție nimic, ori foarte puțin și să se declare împăcați, — ar conveni mai bine politiceii șoviniste unguerești, care firește nu renunță așa ușor la atâtea privilegii. Dar va trebui să renunțe, va fi silită prin forța împrejurărilor să renunțe pe de-antregul la domeniul de drepturi, care nu-i aparține și pe care-l uzurpă, dar pentru care nu mai ieste în stare să ofere o contravaloare corespunzătoare. Această contravaloare ar fi acum pacea cu Români, dar aceasta nu se poate închipui decât pe bazele dreptății. Și credem, bizuindu-ne chiar pe un interes unguerec, că

dacă nu va merge altcum, se va face și așa. Vizita împăratului Wilhelm în România, dacă se va face, va promova fără îndoială și cauza păcii maghiară-române.

DI N. Filipescu și discursul lui Tisza. Citim în »Seara« din București: »Declarațiunile bărbătești ale d-lui Nicolae Filipescu, făcute unui redactor al »Tribunei« din Arad, pe chestia discursului grandoman al contelui Tisza, sânt miente a provoca o impresiune excelentă în toate cercurile noastre politice, fără nici o deosebire de partid.

Fruntașul conservator, care nu s'a temut nici odată de Pesta sau de Viena, s'a dovedit în prima linie un fruntaș național al țării. D-sa a vorbit verde românește, dezaproband categoric punctul de vedere șovinist al lui Tisza, care nu vrea să admită, că reprezentanții legali ai românilor de dincolo sânt deputații lor naționali și comitetul central al partidului lor.

În același timp, d. Filipescu și-a luat, față de cauza națională, angajamentul nobil, de a pune în discuțiunea Camerei noastre declarațiunile lui Tisza, privitoare la România și la situația ungarilor dela noi, respingând cu energie insinuările și născocirile perfide ale trufașului conte maghiar.

Sântem convinși că ne facem ecoul tuturor bunilor Români, exprimând satisfacția pe care o avem, că iarăși se va vorbi în Corpurile noastre legiuitoare despre chestiunea Românilor de dincolo și despre raporturile noastre cu vecinii Ungurii.

Sperăm tot odată, că la hotărîrea d-lui Filipescu se vor mai asocia și alți deputați și senatori, din toate partidele noastre politice.

Astfel se va putea preciza, în deplină lumină, atitudinea Statului român față de evenimentele grave din Ardeal și Ungaria, cari turbură în cel mai înalt grad raporturile noastre de bună vecinătate cu monarhia austro-ungară, numai și numai din pricina provocațiunilor șovinismului unguerec.

O constatare prețioasă. În consiliul comunal al orașului Vășeș, germanul Reinhold H. a adresat primarului Rezucha o interpelare chestia instrucției mai intensive a limbii germane. Primarul Rezucha a făcut următoarea declarație:

»Doresc și eu ca limba germană să se pună cu mai mult succes, dar nu pot să fac nimic, fiindcă ministerul nu va modifica planul învățământ de dragul nostru. *Invățătorii trebuie să dovediască spor în instruirea limbii unguerești, de aceea se neglijează limba germană. Copiii într'adevăr nu mai învăță azi atât de bine de mult ca în trecut, așa încât azi 50 % dintr-acei care absolvă școala nu știu nici nemăgurește.*

Iată efectele instrucției »patriotice«.

»Diagnoza« d-lui Babeș. Simpaticul nostru critic și moderat Dr. E. Babeș a strâns într'un volum sub titlul »Diagnoza«, o serie de articole publicate în deosebite reviste. În numărul din această revistă »Huszadik század«, cunoscutul sociolog Dr. Lászy Oszkár publică o scurtă recenziune asupra acestui studiu, ajungînd la concluzia că diagnoza d-lui Babeș e falsă.

»E naivă credința d-lui Babeș că înfăptuirea unei împiedecă și dintr'o parte și dintr'alta ultraștiințifice deca păcii e oligarhia unguerească care are nevoie această fantomă pentru a înfrîna masele explorabile. Pacea cu naționalitățile nu se poate înfăptui decât ruinele feudalismului... Partidul moderat e de prisos. Nici chiar contele Tisza nu vrea să știe de el. Pentru ce? Pentru că politicianilor activi nu le trebuie pacea cu naționalitățile, ci voturile lor. Iar aceste voturi dl Babeș nu le poate da; le pot da numai transigenții, pentru că moderații — mărturie e istoria tuturor timpurilor — dispun numai de intenții bune dar masele le conduc intrasingenții... E adevărat că pe terenul politiceii de naționalitate începe să se puie un spirit mai european, mai tolerant. Căuș sunt două: puterea și organizația mai mare a masei naționaliste și ivirea democrației unguerești. Cea de-a doua e rezultatul muncii agitatorilor naționaliști și transigenții, cea de-a doua rezultatul propagandei socialiste, sociologilor și francmazonilor ungueri... E rezultatul progresului economic și cultural lent și conștient, ce l-au făcut masele naționaliste și unguerești. Și acest progres devine tot mai puternic și grăbit, tinzînd spre înfrinchiparea idealului democrației. Așa numitele partide de împăcare numai împiedecă pot acest curent...«

Aviz moderaților noștri!

mare parte din gât, se făcuse de un roșu mai închis, iar în vârf vînată.

— Draceeee! făcu dînsul nehotărît și cu un glas ce făcu pe bolnav să tresară. Chemă pe Ferrante, pe frații Talamonte și pe ceilalți.

Părerile fură deosebite. Ferrante zise că este o boală teribilă, din care pricină Gialluca își cu ochii deschși peste măsură, cu obrazii palizi asculta. Cum cerul era acoperit de aburi, marea întunecată, iar stolurile de gabiani se repezeau spre țărîm strîngînd, un fel de teamă i-se lăsă în suflet.

La urmă, Talamonte cel mic zise hotărît.

— Este dalac.

Ceilalți aprobară:

— He! se prea poate!

Intr'adevăr a doua zi pielea după umfiătura se ridică, apol se sparse, și toată partea aceia se făcu ca un cuib de viespi din care eșia materie. Umfiătura și materia creștea repede.

Gialluca, spăimîntat, începu să se roage sfîntului Rocco, cel ce vindecă rănile și-l făgădui trei oca, zece oca de lumînări. În genunchi în mijlocul punții, cu brațele spre cer, făgăduia cu un gest solemn, pomenea pe tatăl, pe mama, pe nevasta, pe copiii lui, De jur împrejur marinarilor își făceau semnul crucii, grav, la fiecare făgăduială a lui.

Ferrante La Selvi, care simți o izbîtură puternică de vînt, strigă cu glas răgușit o comandă, în mijlocul sgomotului mării. Corabia se plecase pe o coastă. Massacese, frații Talamonte, Ciru începură manevra, Nazareno alunecă pe un catarg. Într'o clipă vecele fură strînse: rămăseră numai două mici, și corabia, legîndu-se într'o parte și în alta, începu să alerge nebunește pe creasta undelor.

— Sfînte Rocco! Sfînte Rocco! striga cu mare foc Gialluca, excitat de tumultul din jurul său, stînd în genunchi și cu mâinile pe jos, ca să nu cadă de mișcările corabiei.

Din cînd în cînd, câte un val mai mare se spîrgea la proră: apa sărată acoperea puntea dintr'un cap într'altul.

— Du-te jos! strigă Ferrante.

Gialluca coborî scara. În tot corpul simțea o căldură de friguri, iar frica de boală îi da dureri de stomac. Jos, în lumina cea slabă, toate lucrurile luau formă ciudată. Se auzeau loviturile valurilor de pereții vasului și toată corabia scârția.

După o jumătate de ceas, Gialluca eși pe punte, palid ca și cum ar fi eșit din mormînt. Voia mai bine să stea la aer, în bătaia valurilor, să vadă oamenii, să răsufle.

Ferrante speriat de cît era de palid, îl întrebă:

— Ce-ți este?

Din locurile lor ceilalți marinarî începură vorbească de leacuri, cu glas tare, aproape gînd, ca să se auză prin larma furtunii. Se călzeau la vorbă. Fiecare avea câte un leac și un cutuș cu hotărîrea doctorilor. În cearta lor, un seră de pericol. Massacese acum doi ani a văzut pe un doctor adevărat cum a operat pe Giovanni Margadonna la un picior, de o bubă pe aceasta. Doctorul a tăiat cu cuțitul, pe urmă bețe muiate într'o doftorie ce fumegea a ars rîmă cu un fel de lingură a răcîit carnea arsă, ce era drojdii de cafea. Și Margadonna s'a vindecat.

Massacese repeta aproape exaltat, ca un doctor feroce:

— Trebuie tăiat! Trebuie tăiat!

Și cu mîna spre Gialluca, făcu semnul de letură.

Ciru fu de părerea lui Massacese. Frații Talamonte ziseră și ei ca dînsii. Ferrante La Selvi da din cap.

Atunci Ciru vorbi cu Gialluca, acesta primi.

Ciru, cu o mișcare brutală ce nîu o putu frînge, strigă:

— Crăpi!

Gialluca se făcu și mai palid și se uită la varășul lui cu doi ochi mari, plini de spaimă.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENC
Weismayr Ferenc
Timișoara, centru, strada Pluții

Mitropolitul Mețianu desavuat.

restit zilele trecute că atât distinsul
ol vieții noastre, d. Dr. Ioan Mihu,
P. S. S. mitropolitul Ioan Mețianu,
aintat guvernului câte-un memoriu,
când soluțiuni principiare cu privire
mețele românilor din Ungaria. De
ce-a făcut d. Dr. Ioan Mihu, după
d-sale la contele Khuen, ne au du-
pe deplin asupra tendinței memoriului
prezentat, nu ne-am ales însă cu o im-
lot atât de favorabilă pe urma de-
făcute de mitropolitul Mețianu pe
ziarului vienez «Neue Freie Presse».
aștăle acestea au provocat o viuă
mație în cercurile româneșii și au deș-
o neîncredere generală ce privește
ortul prezentat de I. P. S. Sa.

am dinainte că d. Dr. Ion Mihu va
proba rușinosul gest de sfidare al mi-
titului la adresa comitetului nostru na-
— și, spre marea noastră mulțumire,
că d-sa vine azi să confirme bunele
prevederi, trimițându-ne următoarea
gramă:

og a nu fi identificat cu afirmativul
moriu al mitropolitului Mețianu și nici
declarațiile I. P. S. Sale din «Neue F.
se» de azi. Dr. I. Mihu.

Declarația asta va face o bună impresie
bale cercurile româneșii.

Maghiarizarea numelor de localități In comitatul Aradului.

După o așteptare de doi ani conducerea
comitatului nostru a avut ieri mulțumirea
haină de a și vedea încuviințat din partea
ministrului de interne monstruosul său pro-
iect de maghiarizare a numelor de locali-
tăți din acest ținut istoric românesc. 160 de
sate, în parte covârșitoare românești, au
fost răsbotezate cu nume pretinse ungurești,
cari înse alcătuiesc o nomenclatură hibridă,
o colecție de stilcături pocite și de-o bi-
zară ciudățenie, neînțelegătoare de nici o limbă
europăană.

»La cele mai multe din aceste pocituri
de cuvinte urâte — scriam încă acum doi
ani, când se elaborase întâiaoară proiectul
— nu se invederează nici o regulă, nici
un sistem care să se fi urmat la formarea
lor, afară de dorința nebună de a schimba,
de a dărâma cu orice preț tot ceea ce poate
aminti caracterul istoric și românesc al
acestor localități.»

»Căci dacă din *Bârza*, care până acuma
ungurește se scria *Berza*, s'a făcut *Borza*,
— care este rațiunea de-a fi a acestui nou
nume? Ungurește el nu înseamnă nimica
(pe cât se întinde știința noastră de ungu-
rește) și sântem siguri că dacă mai înainte
ar fi fost *Borza*, azi s'ar fi făcut *Berza*,
numai și numai pentruca vechea formă să
facă loc unei forme noi.»

»Tot așa din *Garba* — *Garba*, din *Sikula*
(rom. Șicula) — *Sikula*, din *Ujpanát* (rom.
Pănad) *Ujpanát*, din *Mihalaka* (Micălaca)
— *Mihalaka* etc.»

»Sau ce înțeles are, când pentru cele
două comune numite *Roșia* (una în cercul
Șebiuului și alta în cercul Halmagiului), se
dă pentru una numele *Borosrózsa* și
pentru alta *Marosrózsa*? *Borosrózsa* în-
seamnă românește *trandafir cu vin*, deci
un *non sens*, care putea fi format și in-
vers *Rozsásbor*, vin trandafiriu.»

»De multe ori comisia însărcinată cu
acest nou »botez« a judecat ca jidanul
Ițig, care vrea să și maghiarizeze numele,
dar caută totuși un nume cu aceiași ini-
țială pentru a nu fi nevoit să și schimbe
monogramele din rufe. Așa din *Obârșia*
s'a făcut *Óborsó*, va să zică *piper vechiu*
(de ce nu mai bine *Ujpaprika* ?), din *Trojaz*
s'a făcut *Tarjás* (intraductibil) și alte for-
mații estetice ca *Borosztok* (din *Brusturi* !)
și *Revekes* (Revetiș). Cum vedeți, aici nu e
atâta vorba de un »botez« cu apă sfințită,
ci poate de un botez cu cuțitul după rit
jidovesc...»

Cu aceiași lipsă de orice noimă și cu
aceiași stupidă intenție de-a poci caracterul
românesc al satelor noastre au fost alese
și celelalte denumiri. Cu deosebită predi-
lecție au fost schinguite denumirile satelor
românești de pe întreagă întinderea Crișă-
nei și a văii Murășului din acest comitat.
In puține ținuturi ale noastre s'au păstrat
din vremuri străvechi nume de localități
mai neaoșe, atât ca rădăcină a cuvântului
cât și ca terminațiune, ca în aceste locuri.
Unele, după forma lor, tradează o obârșie
mai veche chiar decât cea romană, *Bâr-
zava*, *Aciuva*, pare a avea dezinența —
ava și — uva a vechilor numiri dace. La
cele mai multe întâlnim însă terminațiuni
curate românești ca — *ești*, — *eni*, — *uri*,
— *ani* sau — *oasa* și — *easa* etc., ca
Buteni, *Bontești*, *Moneasa*, *Brusturi*,
Pojenari, *Timișești*, încât îți pare pe o
clipă că te afli în cutare județ al Moldovei
sau Munteniei.

De acum, deși nu în circulația viuă a
graiului popular, frumoasele numiri sânt în-
locuite cu cuvinte neînțelese și de un sunet
supărător, cari însă tocmai prin fitea lor
pocită respingătoare vor fi repudiate de
armonia limbii noastre și nu se vor putea
incetățeni niciodată în limba poporului
nostru.

Armonioasele numiri românești vor dai-
nui și mai departe, în unda limpede a grai-
ului românesc și nu vor putea fi înlocuite

noaptea se lăsa. În umbră marea părea că urlă
tare. Valurile străluceau, când treceau prin
felinarului dela proră. Pământul era de-
Marinarii se ținea de o fringhie ca să nu
Ferrante ținea cărmă, și din când în când,
sgomotul furtunei, striga:

— Du-te jos Gialluca.
Dar Gialluca, stăpânit de o teamă ciudată de
nu sta singur, nu vrea să se ducă, cu toate
marea îi lăcea rău. Se ținea și dânsul de frin-
și strângea din dinți de durere. Când ve-
câte un val, marinarii plecau capul și toți
scoteau un strigăt, ca acela ce scot când
vre o muncă grea.

Luna leși dintr'un nor, micșorând teama. Însă
marea rămase furioasă toată noaptea.
A doua zi dimineața, Gialluca zise tovarășilor:

— Tăiați.
Mai întâi, tovarășii discută grav, ținură un fel
de consult hotărâtor; pe urmă se uită la um-
bră, care era cât un pumn. Toate găurelele cari
lăceput o făcea să samene cu un cuib de
acum se făcuseră una.

Zise Massacese:
— Curaj!

Dânsul trebuia să fie doctorul. Pe unghie în-
gura cuțitelor tuturor, în sfârșit alese cuțit-
lui Talamonte cel mare, care fusese ascuțit de
Zise iar:

— Curaj!
Toți parcă erau coprinși de un fior de nerăb-
re.
Bolnavul acum părea prost. Cu gura pe ju-
deschisă, cu mâinile lăsate în jos, ca un
se uita la cuțit și nu zicea nimic.

Ciru îl puse să șeară, îi scoase balista dela
gât, făcând din buze un sunet de scârbă. O clipă
toți se plecără tăcuți, uitându-se la rană. Massa
cese zise:

— Așa și așa — arătând cu vârful cuțitului
cum trebuie tăiat.

Atunci, Gialluca începu să plângă. Tot corpul
li era sguduit de sughițuri.

— Curaj! Curaj! — îl îmbărbătau marinarii,
apucându-l de brațe.

Massacese începu lucrul. Când a simțit cuțitul
Gialluca a dat un urlet, pe urmă strângând din
dinți, gemea înfundat.

Massacese tăia încet dar sigur, cu limba
scoasă, după cum îi era obiceiul. Din pricina miș-
cării corabiei, tăietura nu mergea bine, cuțitul
intra când mai mult când mai puțin. O mișcare
a mării făcu să intre limba cuțitului în carnea
sănătoasă. Gialluca dădu un alt urlet, sbătându-se
plin de sânge ca un animal în mâinile măcelarilor,
ne mai vrând să se lase.

— Nu, nu, nu!
— Vino 'n coa, vino 'n coa! îl strigă Massa
cese, vrând să isprăvească lucrul început, de
teamă că tăietura lăsată așa la jumătate să nu-l
facă mai rău.

Marea furioasă, se sbătea mereu. Norii înalți
ca trombe se ridicau în zare și cuprindeau ce-
rul fără nici o pasăre. Acum, în mijlocul sgomo-
tului acelu, sub lumina aceia, o înfrigurare ciu-
dată cuprinsese pe toți. Fără voie, luptându-se
cu rânitul ca să-l ție, se năcăjau.

— Vino 'n coa!
Massacese făcu alte patru sau cinci tăieturi,
repede, la întâmplare. Din tăieturi leșă sânge

amestecat cu o materie albicioasă. Toți se mur-
dăriseră, afară de Nazareno care sta de pază te-
murând, înspăimântat de grozăvie.

Ferrante La Selvi văzând că corabia este în
pericol, dădu o comandă răcnind:

— Frații Talamone, Massacese, Ciru, manevrați.
Corabia începu iar să fugă, legându-se. În de-
părtări se zărea Lissa. Dintre nuori lungi răze de
soare băteau pe ape.

Ferrante rămase la cărmă. Cellalți marinarii se
înțoarseră la Gialluca. Trebuia să curețe tăietura,
să arză, să pule scamă.

Rânitul acum sta moleșit, de pirea că nu pri-
cește nimic. Se uita la tovarășii lui cu doi ochi
stînși, habud ca ochii animalelor ce stau să
moară. Din când în când, și aproape vorbind cu
el însuși, repeta:

— Sânt morți! Sânt morți.
Ciru cu niște călți se cădea să curete rana,
dar avea mâna greoaie și-l făcea să suie. Mas-
sacese, vrând să facă pacea urmă ca doctorul
lui Massacese ascuțea niște bețe de ploș. Frații
Talamone se găteau catranul, de oarece catranul
fusesse pe apă să arză rana. Însă pe puntea care
se umpluse de apă în orice clipă, era greu să
apucă. Atunci frații Talamonte se sco-
borâră.

— Massa, strigă lui Ciru.
— Sosesc cu apă de mare.

— Nu făc, ceta ce l se zise. Gialluca se lăsa în
ori și se lăsa mereu și clănțănind dinți. Gâtul
se lăsa pe peste măsură de gros, roșu peste
toți și în unele jocuri vânați. Imprejurul tăieturilor
leșă sânge să se facă niște pete negricioase, iar
se lăsa în ciuda.

nici odată prin numirile schiloade și inasimilabile, pe cari ni le poruncește stăpânirea.

În ordinațiunea sa ministrul spune că la stabilirea nouilor denumiri a ținut seamă de dorința comunelor interesate, de principiul autenticității istorice și de referințele geografice și topografice din comitatul Aradului, mai presus de toate însă a ținut »să evite după putință orice sunet străin« în noua alcătuire a denumirilor.

În realitate, contele Héderváry, ultragiază tocmai sentimentul obștesc al populației din comitat, nesocotește caracterul istoric românesc al acestui ținut și n'are, sau nu vrea să aibă, nici habar de »referințele topografice și geografice« ale acestor părți de locuri.

Prin ordinațiunea sa va reuși să producă o mare zăpăceală în comitat, care va înrîuri foarte păgubitor interesele locuitorilor și va mai reuși să potențeze și mai mult ura lor împotriva celor ce vor să le răpească, prin atentate atât de mârșave una din comorile graiului strămoșesc.

Nădejdea noastră e în vigoarea sufletului românesc, care va păstra frumoasele numiri din trecut și în viitor, cum le-a păstrat și în trecut veacuri de-arândul, până la venirea acelei mari clipe istorice, care ni e hărăzită pentru reșezarea limbii noastre în drepturile ei firești și eterne în aceste părți de locuri.

Italia și Românii din Ungaria.

— Scrisoare din Roma. —

În ultimul număr (Iulie) al marelui reviste italiene *Rassegna Contemporanea*, s'a publicat un articol documentat, asupra conflictului greco-român și asupra relațiilor dintre Italia și români.

Autorul său *Vico Montegazza*, o autoritate în chestiile externe și un foarte apreciat scriitor atât în Italia cât și în străinătate, se ocupă pe larg de acest conflict, dela începutul său și până

acum, când cu ocazia vandalismului dela Pireu, statul român a fost din nou naufragiat, prin acțiunea necalificabilă a bandelor de derbedel asupra vaporului român împăratul Traian.

Cu această ocazie, *Vico Montegazza* atinge în trecut și chestia românilor de sub coroana sfântului Ștefan, și cu toate că nu se întinde mult asupra atât de cunoscutelor asuprii, totuși pune într-o lumină vie și foarte adevărată starea de lucruri în care se găsește actualmente națiunea română din Ungaria, lumină care a făcut să vadă clar pe foarte mulți oameni politici din Italia, cari credeau că în Ungaria lucrurile merg cu totul altfel.

Articolul acesta publicat, în una din cele mai de frunte reviste italiene, începe cu descrierea conflictului greco-român din 1904; analizează cauzele cari au provocat în 1905 ruperea relațiilor diplomatice dintre aceste două state, și critică politica externă italiană, care a făcut pe regele Victor Emanuel al III-lea să facă o vizită regelui George la Atena, zicând că »aceste vizite au fost o foarte mare greșală datorită nejudicatului filioelenism ce domnea pe atunci la ministerul de externe italian, de oarece se putea crede, că Italia tindea spre Grecia, încurajându-o în ținuta sa agresivă«.

Însă, urmează *Montegazza*, de atunci încoace lucrurile s'au schimbat, și la ministerul de externe s'au dat seama de greșălele ce au făcut.

Se întreabă pe urmă, cum de nu văd în Italia, că relațiile cu România au o mare importanță, și cum de nu se caută să se strângă aceste relații.

Textual, *Montegazza* urmează:

«Politica românească este filoaustrică. Însă sentimentul național nu poate să urmeze politica guvernului când milioane de români gem supt apăsarea — și ieste o apăsare foarte dură — uneia din cele două națiuni ale Imperiului dualist? Cu această ocazie vreau să spun iarăși, că îmi pare un lucru foarte curios că, în Italia se mai crede astăzi că atunci când se vorbește de Ungaria să se închipuie acea Ungarie dela 1848 care lupta contra apăsării austriace și că nimeni nu-și aduce aminte că, acum, acei Unguri apasă cu milioane mai mult grele pe românii supuși coroanei sfântului Ștefan.

»In alegerile din urmă, violențele și corupțiile exercitate pe o scală foarte întinsă și cu mijloace nemai auzite, au avut rezultatul dorit la Pesta, anume nu au lăsat să reușească decât cinci deputați români... cari trebuie să reprezinte pe cele trei milioane și jumătate de Români«.

Mantegazza reluând iar firul ideilor dela începutul articolului, arată importanța ce România ocupă în poziția ei geografică o are pentru Italia și plânge că în 1905 Italia nu a luat parte la poziția din București.

Scriind apoi despre viitoarea expoziție care va face anul viitor la Roma, relevă că cele spus corespondentului *Universului* dl. E. P. și speră ca România va participa la această grandioasă expoziție, nu numai ca stat, ca regat al Europei, dar ca națiune soră a Italiei.

Pe urmă face elogiul serviciului maritim român, spunând că bandiera română fălăie pe dăterana și sfârșește articolul cu speranța că lațunile dintre aceste două națiuni surori să stringă tot mai mult în viitor, spre binele amânduora.

I. Th. Allan

Internatul de fete din Arad.

— Glasul unei românce. —

Faptul că nu peste mult școala noastră de fete din Arad își va avea edificiul propriu și fi provăzută și instalată cu toate condițiile buincloase unei școli cu caracter de publică cred că nu va lăsa rece pe nici un român.

Munca titanică și zelul mult de admirat al depus damele române, pentru a se întrupa ce părea a fi un vis realizabil abea peste câțiva ani, nu peste mult își va aduce roadele, binecătore pentru româncea din țara ungurească. Este însă datorința publicului mare românesc să sprijinească acest far (față de care în ultimii ani s'a observat un fel de averșune nescuzabile unde fetițele românce, ca din un izvor de via, se vor adăpa la fântâna culturii noastre școlare românești. Dacă fiecare părinte va judeca adânc și obiectiv, ce diferență izbitoare este între fetele crescute în spirit și cultură națională mânăscă, și între cele crescute în școli străine atunci cu siguranță putem spera că începând anul următor internatul nostru de fete din Arad va fi Ierusalimul românesc, la care vor alerga nu numai din Arad și jur mamele cu fetițele lor și din provinciile cele mai depărtate.

Știm cu toții că cele mai multe dintre fetițele noastre crescute în școli străine, vorbesc o limbă necunoscută, fără nici o dulceață și fără nici un

— Roagă-te sfântului Rocco, — îi zise Massacese, care după ce isprăvise de ascuțit bețele, aștepta catranul.

Împinsă de vânt, corabia o luase acum în sus, pierzând insula din ochi; însă cu toate că valurile erau tot mari, furtuna era pe isprăvite. Soarele lera în mijlocul cerului, între nori de culoarea ruginei.

Frații Talamonte veniră pe punte cu o strachină plină cu catran fierbinte.

Gialluca Ingenunchie, ca să se roage sfântului. Ceiași își făcură cruce.

— O sfinte Rocco s'apă-mă! Și-ți făgăduiesc o candelă de argint și ulei pentru un an și zece oca de lumânări. O sfinte Rocco, scapă-mă tu... am nevastă și copil... fie-ți milă! Fie-ți milă, sfinte Rocco...

Gialluca se ruga cu mâinile împreunate, și cu un glas ce nu mai semăna al său. După acela șezu iar jos și zise lui Massacese:

— Haide!

Massacese răsuci pe bețe puțin călți și muindu-le în catranul fierbinte le făcea peste rană și ca să arză și mai bine a turnat peste tăietură catran. Gialluca nu a scos nici un gemet. Ceiași marinarii se înfiorară.

Zise Ferrante La Selvi, dând din cap dela locul său:

— L'ați omorât:

Ceiași îl luară pe sus și îl duseră jos, culcându-l pe pat. Nazareno rămase de pază lângă botnav; de acolo, dânsul auzea glasul din gât al lui Ferrante comandând manevra și pașii grăbiți ai marinarii. *Trinita* vela scârțind. Deodată Nazareno văzu o spărtură prin care intra apa; chemă! Marinarii se scoborâră grămadă, toți strigau, dregând spărtura, s'ar fi zis un naufragiu.

Gialluca cu toate că era slăbit de puteri se ridică pe pat crezând că corabia se scufunda, și agățându-se de brațul unuia din frații Talamonte, plângea ca o femeie:

— Nu mă lăsați! Nu mă lăsați.

Îl liniștiră și-l culcară iar. Acum lui Gialluca i-se făcuse frică; blăbiia vorbe neînțelese, pângea, și cerea să moară. Se simțea sugrumat, de oare-ce umflătura se mărea mereu, îi cuprinsese tot gâtul, ceafa și chiar o parte din trunchi. Din când în când căsca gura, sorbind aerul.

— Duceți-mă sus!... Aici nu pot răsufla!... Aici mor!...

Ferrante chemă pe marinarii pe punte. Corabia se pleca la dreapta și la stânga călând sărela drumul. Manevra era grea. Ferrante sălta cu băgare de seamă la vânt și da comanda în buincloasă, stând la cârmă. Cu cât se apropia seara, cu atât valurile se potoleau.

După un timp, Nazareno veni pe punte, zăpăcit, strigând:

— Moare Gialluca! Moare Gialluca.

Marinarii alergă și îl găsiră mort pe pat, corpul ghemuit, cu ochii deschiși, cu fața umflată, ca un om strâns de gât.

Zise Talamonte cel mare:

— Ce-l de făcut?

Ceiași tăcură zăpăciți în fața cadavrului. Se urcară pe punte în tăcere. Talamonte zise:

— Ce-l de făcut?

Ziua se retrăgea încet din ape. În aler veni liniștea; din nou velele se desumflară și corabia rămase iar pe loc. Se zărea insula Salta.

Strânși la proră, marinarii vorbeau de aceea în tâmplare. Sufletele tuturor erau coprinse de via neînlinște. Massacese era palid și gândit. Târziu zise:

Numai trebuie să vă Comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Ré**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmură, 1 spălător cu marmură și cu oglindă pentru suma de 360 coroane**

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeții separate, în oricare parte a Ardealului și în provinciile din jur. Pentru bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firma

Scrisori din București.

Exploatatori și exploatați. — Un anunț revoluționar. — Statul. — O serbare la Dumitrești. — Scandalul dela Vălenii de Munte.

București, 25 Iulie. —

Tu modestă față de preot sau învățător dela țară, tu al cărei curat suflet a tresărit înflorat la vederea luxului și a splendoarei dela oraș, și-ai dat tu vre-odată seama de suferința, care se ascunde sub elegante haine de mătase, de torture la care se supune eleganta târgovească, spre a-și putea procura aceea haină? În sufletul tău regreti că ție ți-a fost dat să trăiești retrasă, departe de sgomotul orașului perversilor de simțiri și otrăvitor de suflete. Să nu regreti nici odată. Să nu-ți închipui că aceia pe care ai admirat o în felul ei de a ști să se împodobească, este fericită. Tu și-ai păstrat sufletul tău întreg, curat, care știe să creadă, să se închine și să nădăjduiască. Tu ai ceea ce n'au acelea pe cari poate le ai invidiat. Munca ta n'o exploatează nimenea. Frumusețea ta feclorescă nimenea n'a încercat s'o facă marfă de vinzare.

Citesc într'un ziar următorul anunț, pe care-l transcriu, mai mult ca o dovadă a vremii, ca ceva ce a venit să spulbere iluziile atâtor suflete naive, despre viața dintr'un oraș mare, viață pe care de sigur au dorit o de multe ori.

»La Farmacia X este vacant locul de casieră. Oferale se primesc până la 24 Iulie. Salariul lunar optzece de lei. Oraie de serviciu dela 7—12 duminica și 1—10 după amiază.»

Va să zici unei cămărețe drăgute în tot cazul, spre a căștiga 80 de lei pe luna, din care îi este imposibil ca să trăiască. Ise cere să lucreze nici mai mult nici mai puțin decât 14 zile pe săptămână. O muncă plină de răsunătoare pentru un suflet care are nevoie de aer, de soare, de libertate. Și când te gândești că sunt ani de asemenea ființe, care trebuie să accepte astfel de condițiuni, ca să poată să-și ducă în chip onorabil zilele de azi pe mâne. Un cal de tramvai nu poate fi supus unei munci atât de îndelungate și prost răsplătite. Pentru el e societatea pentru protecția animalelor, care intervine. Pentru o fată tinăra nu se găsește însă nimeni, care să-l apărarea față de patronul fără de suflet. Când crezi astfel de lucruri să nu te miri că fete cinștite cad în brațele desfrului, că trotoarele sânt pline de femei ce se vând, că prostituția crește în mod înspălmântător. E faptul să ajungă lucrurile aici, când lăcomia exploatatorilor merge până acolo, încât nu lasă omului

bolborosind; la început corpul se cobora încet, pe urmă plerit.

Marinarii se întoarseră la pupă și așteptară vântul. Din când în când Massacese făcea câte o mișcare fără voie, cum fac oamenii cari sânt duși pe gânduri.

Începu vântul. După ce palpită o clipă, vecele se umflară și *Trinita* porni spre Solta. După un ceas de drum, trecuse strămoșoara.

Luna luuina malurile; marea era liniștită aproape ca un lac. Din portul Spalato ieșiră două corăbii și veneau spre *Trinita*. Oamenii după ele cântau.

Auzind cântecul, Ciru zise:

— Sânt d'n Pescara.

Văzând desemnurile și numerile după vele Ferante zise:

— Sânt corăbille lui Raimondo Callare.

Și le dădu glas.

Marinarii răspunseră ch'uid. O corabie era încărcată cu smochine, alta cu măgari.

Cum una din corăbii trecu la o depărtare de zece metri de *Trinita*, se salutară. Un glas întrebă:

— Olalluca!... Unde e Olalluca?

Massacese răspunse:

— L-am pierdut în mare, în mijlocul furtunei. Spuneți mamei lui.

Se auziră câteva exclamații pe corabia cu smochine, pe urmă se salutară iar:

— Adio! Adio! La Pescara! La Pescara!

Și depărtându-se, marinarii începură să cânte iar, sub razele lunii. Trad. de P. R.

nici timpul necesar pentru odihna unui dobitoc.

Firește acestea sânt albinele fără de nume, cari fac mierea în care se îmbuibă frântorii fără de scrupule, al căror lux îl cunoaște așa de bine Monte Carlo.

Citesc anunțul de mai sus și mă gândesc la nostalgia sentimentului copilei de preot, sau a muncitorului dăscălițe dela țară după viața de oraș. Șiți voi ce-l acolo? Nu doriți să vedeți, nu doriți să înțelegeți. Când seara răsună așa de dulos glasul clopotului, care farmecă culmile înverzite, gândiți-vă că vouă vi-s'a dat cea mai frumoasă parte din viață. Și mulțumiți soartei care va hărăzi acest noroc.

Trăim într'un veac, în care, dacă cel puțin vârul unui unchiu al cutărui neam al tău nu are statu ridicată de »patria recunoscătoare« n'ai făcut nimica. Atunci cel mai bun lucru ce-l poți face e să te lipești pe lângă cutare om influent, sigur fiind de adevărul proverbului că, la un puț bun mulți voinici se adapă. Și apoi, firește vei face totul ca să te arăți vrednic de ocrotirea aripelor lui. Între altele vei lovi chiar în acela ce-ți purtau oarecare respect, vei căuta să i compromiți, debitând în contul lor minciuni, pentru ca mai târziu, când ți se va arunca în față adevărul, să taci mulcom. E și aceasta o artă, de care trebuie să înțelegem seamă astăzi când trăim din zestrea lăsată de bieții moșii așa de simpli, dar așa de mari la suflet.

Statuile! De câte ori trec pe lângă ele, parcă citesc în ochii de bronz părinteasca dorjană a celor ce s'au dus, citesc chemarea la idealismul lor. Sânt frumoase statuile și-și au rostul lor. Dar să nu aziști la inaugurarea lor. Căci te omorâă (câtă mizerie!) cari vor să se lustrească în umbra numelui celui eternizat în bronz sau în marmură. Și cu toate acestea sânt și înaintașii noștri. Sânt aceia care au făcut desvătrea monumentului ridicat de sătenii din comuna Dumitrești, județul Râmnic. A fost o sărbătoare frumoasă. Nespus de frumoasă. Monumentul a fost ridicat de țărani, în amintirea eroilor cari au căzut în război pentru îndependența țării. O coloană frumoasă, de pe care chipul vulturului gaia să se avânte în văzduh își amintește povestea eroică a coroanei de oțel. Serbarea a fost frumoasă, pentru că a fost frumos gândul care i-a condus pe inițiatori de a-și arăta în chipul acesta recunoștința față de cei cari prin sângele lor au câștigat independența și renumele țării. La desvătrea statuei a azistat și comitetul ligei din Râmnicul Sărat, iar corul popular din Dumitrești a cântat cântece de prea-mărire pentru cei căzuți. Foarte mulți veterani au azistat la acest act de prea-mărire al tovarășilor lor de luptă. Nevoile și anii le-au săpat brazde adânci pe față. Povara suferințelor i-a gârbovit. Numai ochii lor, cari privesc cu drag la vulturul îndrăzneț, par a spune atât de multe. E o poveste întreagă de lupte, de dureri, de visuri și desiluzii. Căci mulți dintre ei o duc rău de tot. Mulți au trebuit să p'ce în pământul cucerit de ei, de unde s'au întors mai săraci decum plecaseră. Dar gândul că au făcut în viața lor o faptă mare, le dă curaj și putere.

Sărbătoarea dela Dumitrești e poate cea mai frumoasă din cele s'au făcut în vara asta.

Și a mai fost o serbare, pe care cel interesat au trecut-o cu vederea. La câte nu duc patinial A fost deschiderea cursurilor de vară dela Vălenii de munte, cursuri atât de necesare pentru aceia, cari țin la unitatea culturii noastre. Programul este cunoscut. Dar nu despre program e vorba. Au fost câți-va indivizi rău crescuți, cari au ținut să turbure seninătatea solemnă a acestor cursuri. Și, firește, gazetele adversare au făcut și de data aceasta caz de »scandalul dela Vălenii de Munte«. Lucrurile stau așa:

Câți-va »artiști« de contrabandă au înjghebat o trupă, cu care au pornit să distreze cu comedile lor, cu glumele lor de prost gust, publicul din provincie. Ajunși la Vălenii, reprezentațiile lor nu puteau avea nici o trecere, de narece oamenii inteligenți aveau altceva de făcut decât se asculte pornografiile lor. Într'una din seri, un »actor« — de ciudă că prin cursurile sale d. Iorga atrage publicul dela spectacole, începu de pe scenă să-l atace pe învățatul profesor, aruncând o seamă de trivialități la adresa lui. Actorul acesta se nu-

de nu și cunosc neamul nobil, din care și originea, nu-l cunosc istoria și trecutul în înțelesul strict al cuvântului. Nu-l cunosc literatura frumoasă și bogată, care în cei zece ani a făcut progrese uimitoare. Ideile fele noastre, eșite din școli streine, noastră înăntătoare, de doina cea dulce și fermecătoare, în care românul înfrățit cu ei își varsă și își cântă jalea și amarul ce-a și pe umerii strămoșilor noștri. Lor im- poeziei noastre, marele Eminescu, le e cunoscut poate numai din auzite. De bardul Mircești nici n'au auzit; tot așa de puțin cunosc pe Vlahuță, Goga, Caragiale, Sado- Agăbiceanu, Sandu-Aldea, Anghel, Bâr- și alții. Deci e și natural că în fond sufletele și străin de orice producție și mișcare noastră. Și ca urmare nu-și iubesc, dar nici pot iubi nici neamul, nici portul lui plin de dăruite și obiceiurile lui frumoase și, și nici limba mamei lor. Și doamne trist e să vezi o cunună de dame în a căror vine sângere românesc, dar a căror inimă, simțugelare și toate mișcărilor sânt cu totul străine de noi.

În unele părți dezastrul național e atât de înfrântă tinerețea noastră dă expresie simțelor sale într'o limbă străină de noi și de noastră. Iar dulcea noastră limbă e socotită ca și des tot în lipsă de educație națională ca și secundară. Astfel cultura națională a noastră se reduce la zero. În felul acesta cultura românească se și pierde în multe locuri.

deci în înfrântarea și existența internatului de fete în Arad este o chestie națională și de cea mai mare trebuință pentru noi, în acest internat vor primi creștere tinerețea noastră mlădițe, viitoarele mame române, cari rezidă nedejile noastre de mai bine.

deci le incumbă tuturor părinților români să aibă dăruință de a alerga cu fetițele lor la un locar național, de unde eșind ele să fie purtate descendente ale vestalelor române și să se păzească ca focul sacru al iubirii de neam să nu se stingă nicicând din candela vieții noastre naționale.

Cornelia Stana.

— Or zice că l'am făcut să moară noi. Am înțeles-o belea!

— Tema aceasta turbura sufletele tuturor oame- nescilor, superstițioși și fricoși. Toți răsună.

— Așa e!

Massacese zice iar:

— Atunci... ce-i de făcut?

— A murit?... Să-l aruncăm în mare, și să uităm că l'am pierdut în timpul furtunei... Se simplă des.

— Căutați aprobară. Chemară pe Nazareno:

— Ascultă!... Tu... mut ca un pește!

— Și pecetluiră taina în suflet cu un semn ame- nescilor.

— Pe urmă se scoboară jos să la cadavru. Căr- ture mortului și începuseră să miroasă greu; și picura la orice mișcare.

Massacese zise.

— Să-l băgăm într'un sac.

— Luat un sac, dar cadavru nu intra decât jumătate. Legară sacul la genuechi și picloa- re și rămaseră afară.

— Și se uitau împrejur din instinct. Nu se ve- dă nici o velă; marea, după furtună, se mișca în fund insula Solta se zărea albastră.

Massacese zise:

— Să-l punem și o piatră.

— Și o piatră și o legară de picloarele lui.

Massacese zise: — sus!

— Cădară cadavru d'asupra bordului și-l lăsară să plouce în mare. Apa se închise d'asupra lui

mește Rioșanu și în diferite rânduri a făcut cunoștință cu oamenii forței publice. De data aceasta n'a fost nevoie ca poliția să-l facă să tacă. Publicul l-a pus le locul lui. O damă i-a administrat o pereche de palme și în hufdulele asistenților »artistul« vagabond a trebuit să părăsească grădina.

Lecția aceasta va servi și altora, cărora le-ar mai veni gust să facă glume proaste.

Correspondent.

Pentru inundații din Solnoc-Dobâca.

Apelul nostru către inimile românești de a veni într'ajutorul sărmanilor Români din Solnoc-Dobâca a găsit același răsunset cași apelul nostru pentru inundații din Caraș-Severin.

Azi au sosit la administrația noastră două contribuiri însemnate, una dela Institutul de credit și economii »Victoria« din Arad, al cărui nume se poate citi în toate listele noastre de subscripție publică și a doua dela dl Vasile Stroescu, acest adevărat părinte al celor năcăjiți și amărâți.

Apelul »Tribunei« pentru Solnoc Dobâca.

La administrația noastră au intrat azi dela Vasile Stroescu	C. 1000.—
»Victoria«, Arad	200.—
I. Băntoșu, Lugoj	350
Total	C. 120350
Suma de până aci	« 113.80
Total	C. 1317.30

Suma aceasta e administrată gratuit de Institutul de credit »Victoria« în Arad.

Pentru Banat.

Administrația noastră a primit dela S. Herbay, loc. col. Foca	C. 25.—
Suma de până aci	» 541978
Total	C. 5444.78

Apelul »Tibleșenei«.

Institutul de credit »Tibleșana« din Reteag (com. Solnoc-Dobâca) a deschis și ea o colecție pentru inundații din Solnoc-Dobâca. Pe această listă au contribuit:

»Tibleșana«	300 cor.
Dr. Ioan Boca, Dr. Octavian Pavellea, Dr. Augustu Bodea, Dr. Vasile Moldovan câte 10 cor. Valentiu Boca, Ioan Șonea câte 5 cor. Salustiu Cotut, Ștefan Bușița, Ioan Leményi, Teodor Kerebel, Nával József câte 2 cor. Gheorghe Frâncu 2 cor. și 10 fileri. Ioan Mureșan, Simeon Popan, N. Dascăl, Petre Anca, Alexandru Anca, Vasile Bezerița, Gregoriu Boca, Augustin Rednic, Octaviu Moldovan, Văd. Pop Reteaganul, N. David, Gheorghe Vidican, Ioan Dascăl, Alex. Mureșan, Mak sal Andor câte 1 cor. Ioan Spătărian 1 cor. 20 fil. Leonidas Șonea, 80 fil. Bened. Rus, 50 fil. Ioan Moiş, 20 fil. N. N. 20 fil.	
Total	380—

Suma să păstrează la Institutul »Tibleșana« unde să pot trimite și alte contribuiri.

Din străinătate.

Conflictul Spaniei cu Vaticanul. Din Madrid se telegrafiază că zi de zi guvernul primește tot mai multe semne de simpatie și încurajare. Nu numai din Spania, ci chiar din Australia și India sosesc telegrame în cari guvernul e felicitat pentru atitudinea sa energică.

Mișcarea aceasta de simpatie s'a manifestat în mod grandios mai ales în provincia Andalusia, unde 138 de corporații de meseriași și agricultor, cu mai bine de 180.000 de membri, au asigurat guvernul, printr'o adresă, de sprijinul lor necondiționat.

Pentru a preveni eventualele turburări, guvernul a dispus să plece miliție în toate punctele unde se pot prevedea manifestații.

Proclamarea independenței Egiptului. Din Bruxelles se telegrafiază că partidul național din Egipt planuiește convocarea unui mare congres pe ziua de 2 Septembrie. Scopul acestui congres ar fi proclamarea independenței Egiptului de sub protectoratul Turciei.

Guvernul Englez va încerca să intervie pe lângă guvernul belgian pentru a interzice ținerea congresului. Se crede însă intervenția va rămânea fără rezultat.

Bande bulgărești în Macedonia. Macedonia începe din nou să fie cutreerată de bande grecești și bulgare. Acestea sânt deocamdată mai numeroase, dar nici cele grecești nu par a fi mult inferioare judecând după numărul de puști, — 6000 capturate de turci la frontiera turco-grecă, în ziua de 15 Iulie st. v. cu muștionile lor.

Ce privește formarea de bande bulgărești, e un fapt real, cu toată desmințirile oficiale ale guvernului din Sofia. Scopul acestor bande este de a teroriza pe coloniștii turci, aduși de guvernul otoman în Macedonia. În sferile comitetului tinerilor Turci din Salonic, se urmărește cu mare vigilență activitatea acestor bande, precum și atitudinea clerului bulgar. Nu cu mai puțină băgare de seamă se urmăresc uneltirile bulgărești și la Constantinopol, unde guvernul are probe că mitropolitul bulgar a exilat populațunea să refuze remiterea armelor, pentru care lucrul prelatul bulgar a fost citat înaintea tribunalului de război.

De asemenea au fost citați înaintea unui tribunal de război și vicarul sârb, împreună cu directorul școlii din Preșovo, pentru același delict.

Ministrul plenipotențiar turc din Sofia, Assim Bey, a primit ordin din partea guvernului său, să facă observații guvernului bulgăresc. Acesta susține că nu știe nimic despre bande, iar presa bulgară însă, insistă asupra »legitimelor« nemulțumiri ale Bulgarilor din Macedonia.

Mai ales îngrijitoare e situațunea în județul Istip, cunoscut în tot Orientul pentru excelențul opium ce l produce. Locuitorii de aici (toți bulgari) au primit ordin ca să predea armele autorităților turcești. Poporul refuză însă să se conformeze acestui ordin, și ascultă orbește de un vestit șef de bande, un oarecare Theodor Alexandrow, care amenință cu moarte pe acela care se va desface de arma sa. Autoritățile turcești urmăresc pe acest șef de bandă și au pus și un premlu de 200 de lire turcești pe capul lui, în speranță că se va găsi cineva care să-l aducă viu sau mort. Dar până acum nu s'a găsit nimeni să-l omoare sau să-l prinză.

E un fapt constatat chiar de autoritățile turcești din Istip, că poporul se retrage în munți, spre a scăpa cu armele nepredate. Cel rămas pe la vetrele lor, amenință cu revoluțunea. De-

oarece ei sânt capabili să se revolte, și spre se evita o întindere a turburărilor, guvernul turc a trimis 4000 soldați (infanterie) din Üsküb în Istip cari unindu-se cu trupele staționate la Koprulu, să ia măsuri energice și rezezi pentru suprimarea revoltei! Din nenorocire sânt temerari că dacă turcii vor procede cu violență atunci nu se întinză răscoala în tot vilaetul Kossovo, ceea ce ar necesita mobilizare de noul trupe.

Guvernul turc regretă că atitudinea bulgarilor pregătește tocmai în împrejurările de față, o situațune plină de încurcături, dar aceasta nu va împiedica să înfrângă rebeliunea, fără de cizimi inutile.

Cronică pedagogică.

Părerii cu privire la planul de învățământ oficial.

X.

Deocamdată însă e nevoie iminentă de stabilirea unei istorii generale a bisericii ardelenne, sub această denumire înțeleg întreg teritoriul cuit de români) care să țină seama de toate rezultatele istoriografiei românești moderne. O fel de istorie va înfățișa în adevăr exact deștarea neamului nostru, pe care trebuie s'o curgă și elevii, cultivându-le sentimentul lui de neam și dragostea de jertfă pentru el.

O condiție esențială, ca această istorie să vină de fapt aceea ce trebuie să fie, e că ea fie scrisă de un maestru, care are talentul de a evoca trecutul în culori vii și puternice, roborat prin farmecul limbii cu care zugrăvește, suferă caste ale tinerilor elevi.

Cel care a dat splendida monografie a lui gura și cea populară despre întărirea neamului românesc, învățatul istoric tânăr Lupas e sigurul competent să scrie această istorie. Și din informațiile sigure cari le avem o va și da în rând, aducând, prin ea, cea mai prețioasă contribuție la întemelierea unui învățământ istoric rios și educativ în școala primară.

Indată ce există o astfel de istorie excelentă nu mai e nevoie, ba ești chiar scutit de a comite gafe atât de ciudate, cum se întâmplă le facă planul de învățământ în fixarea materiei istorice. Așa cum se înfățișează această materie pe multe nepotriviri, enorme lipsuri și desăvârșita desconsiderare a continuității evenimentelor așa după cum s'au succedat, și în impresia că e foarte puțin conștientă importanța învățământului istoric și dovedește și mai slabă cunoaștere a istoriei noastre bizantine.

Din istoria bisericească generală, se iveau nimențele până la schisma mare, adică până la 1054.

Ereziile trebuiesc omise, ca unele cari apar simbolice, deci chestii din domeniul metafizic, absolut nepricepute de elevii școlii primare. Sinoadele numai încât sânt necesare pentru a explica organizația bisericească și sfera lor de drept, fără a intra în detalii. Sfinții părinți cari rele ale vieții creștine și ca autorii liturgicilor cari se folosesc și azi în biserica noastră, și cari luptelor pentru icoane nu-i nevoie să li se expună. Ajunge să li-se spună care e învățământul bisericii noastre, cu privire la însemnătatea lor.

După titlul »desbinarea bisericii în răsărit și apuseană«, planul zice îndată: »Mitropolia Observin« îndată, că aici începe materia istoriei bisericii ardelenne. Felul cum se expune, și că în arbitrarului și nepriceperii regretabile. Planul din 1903, dă cu mult mai exact și mai complet teritoriul istoric. Măcar și numai însirarea acestor simptome, li asigură o superioritate. Ceea ce înseamnă că planul de azi e retrograd și din punctul de vedere.

După planul actual ar trebui să crezi că istoria noastră începe de a dreptul cu mitropolia, că biserica noastră a avut dintru început mitropolia.

Gulere și manșete mai frumos curățeste fabrica de spălat cu aburi

„UNIO“

Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-ut 100
Telefon Nr. 395.

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 5 August n. 1910.

— **Moștenitorii români în străinătate.** Din București ni-se scrie: Principele Ferdinand și Principesa Maria cu Augustii lor copii au plecat ieri, Joi, din Sinaia spre a se duce în străinătate.

Familia princiară a plecat la orele 1 dela castelul Peleş cu automobilul până la Predeal unde i-a așteptat vagonul princiar.

După o vedere în Tegernsee, în Bavaria, apoi la Sigmaringen, alături de Familia Lor, A.A. LL. R.R. se vor duce la Bruxelles, unde vor face o vizită M. S. Regelui Albert și vor vizita expoziția internațională.

A.A. LL. R.R. se vor înapoia în Septembrie în țară, spre a participa la marele manevre și la serbările jubiliare ale universității din Iași.

— **Boicot contra folilor lui Birăuț.** Din cercurile fostei redacții a răposatului organ oficial al partidului nostru, pînim spre publicare următorul apel:

Prin comunicatele semnate de părintele Dr. Vasile Lucaciu și de dl Dr. Aurel Vlad se constată că ziarurile »Lupta« și »Poporul Român«, zmulse prin manopere de infidelitate de sub stăpânirea partidului național român, au ajuns a fi proprietatea faimosului Birăuț, care, nesocotind voința și drepturile adevăraților proprietari ai ziarelor este hotărât a le exploata de acum înainte pentru scopurile sale particulare.

Față de acest abuz fără păreche în istoria publicisticii române, datorită tuturor organelor care stau în serviciul cauzei naționale, este de a denega orice comunitate și orice legătură cu organele lui Birăuț. Credem, că de asemenea și publicul nostru își va ști datoria și nu se va lăsa a fi tras pe sfoară, ci va refuza marfa de contrabandă și nu va trimite nici un fel de publicații și nici un fel de comunicări ziarelor numite.

Fruntașii noștri sînt rugați a căuta să se execute acest boicot pe toată linia, pentru a răsplăti astfel după cuviință sfidarea îndrăzneată a antreprenorului de ziare, care a uitat și de cât sprijin l-a învrednicit partidul național și cât de îngăduitor a fost față de dănsul nu numai odată publicul românesc.

Rugăm pe confracții din România a publica și dănași în mai multe rânduri acest apel.

— **Alegerea de protopop din Lipova.** Săntem rugați a desmînji știrile ce o primisem ieri dela un cititor al nostru, că unul din aspiranții scaunului protopopesco din Lipova, profesorul Dr. Botiș, ar avea de gând se renunțe. Dl Dr. Botiș își menține candidatura.

— **Un nou aeroplan român.** Doui tineri din București, de origină italiană, și anume patronul tâmplar Batista din str. Popa Tatu și Turconi, constructor de mobile, au construit un nou aeroplan pe care l-au transportat în cătunul Buturugaru, (Vlașca), spre a face experiențe.

D. Batista, un tînr simpatie, blond, serios și foarte inteligent, îmi comunică cumcă ideia interesantelor modificări aduse monoplanului »Ble-

riote au avut-o în urma zborului acestuia, pe care Bucureștenii au avut ocazia să-l admire în toamna anului trecut. Modificările aduse vor avea proprietatea a stabili perfect echilibrul aparatului, care are o lungime de 8,60 m., și lățime de 9 m. Greutatea aparatului e de 250 kgr. și e pus în mișcare de un motor de 35 H. p.

Motorul și piesele principate au fost construite în Italia.

Experiențele vor începe în curînd și dacă vor avea succes, inventatorii vor da publicității descoperirea lor. Idealul lor este înființarea unei școli de pilotaj pentru România și Bulgaria.

— **O. Goga și V. Mangra.** În legătură cu tratativele pentru împăcarea romîno-maghiară se discută în cercurile romînești din Budapesta următoarea scenă caracteristică:

Poetul Octavian Goga a vizitat Marți pe metropolitul Meșianu, unde a apărut și vicarul Mangra.

Acesta a salutat pe mitropolit fără a băga de seamă pe Goga.

»Cred că Vă cunoașteți, interveni mitropolitul.

— De citva timp nu ne mai cunoaștem, răspunde Mangra.

— Pardon, replică Goga, de citva timp am început să ne cunoaștem.

— **Mulțămîta Dl Vasile de Stroescu din cunoacuta-l generositate a binevoit a dărui pe seama bisericii noastre din comuna Feneriș, ca fond pentru zidirea unei noi biserici 200 (două sute) coroane. Fața se laudă de sine. Noi îi trimitem mulțămîtele cele mai sincere ce pot isvorii din inima omului sărac ajutat de alții, iar dl milei să-l întoarcă însuși și înmîit.**

Feneriș, la 11 Iulie (3 August) 1910. În numele comitetului parohial. Cu stima Cornel Foltușu, paroh gr. or. român.

— **Excursioniștii din România în Ungaria.** Din Ciacova ni-se scrie: Anul acesta, în deosebire de anii trecuți, pîncuri de studenți din România, sub conducerea directorilor și a profesorilor lor, au intrat în țara noastră prin diferite pasuri, toți cu gândul de a cunoaște patria noastră din experiență și a face studii în o țară pe care până acum numai din cărți o cunoșteau.

Ne bucurăm văzînd cum frații noștri să înterească de așezămîntele acestor țări și de noi, aici acasă. Și trebuie să o recunoaștem — după cum mai ales o recunosc ei, — că în unele privințe România e înapoia țării ungurești. Nici nu e mirare. România e o țară încă tînără, mult promițătoare, care însă în urma împrejurărilor vitreje în care s'a bătut, abia de un timp nu îndepărtat a apucat calea progresului. Și progresa repede, așa de repede, că ne pune în uimire. Singurul ram puțin mal neglijat este cel al economiei practice, naționale. Aici mai sînt încă multe de făcut avînd, în vedere că România e eminentamente un stat agricol.

Intre excursioniștii români, sînt și de acela cari vin hotărâți cu gândul de a studia așezămîntele economice ale statului ungar.

Cunosc cu totul două-zece de școli economice, la cari pe lângă elevii primiți pe 2 ani, meniți a deveni buni chivernisitori în economie, buni conducători de moși, — să primesc an de an în timpul verii pe termen de cîte o lună și învățători din toată țara și de toate confesiunile pe spesele statului.

Una dintre aceste școli e și școala agronomică a statului din Ciacova, cont. Timișoarei, fără îndoială una dintre cele mai de frunte, care anul acesta ocrotește și trei învățători români; Izidor Doppj; Ioan Iancu și Nicolae Suma; toți trei din Ardeal.

Aici au sosit prin pasul Orșova sub conducerea directorului Martinovici și a profesorului Procoplu — 22 de elevi ai școlii agronomice

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofon, la

FALKIMRE

se pot procura cu plătere în rata

◀▶ Mare atelier mechanic de reparaturi. ▶◀

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare. Cu stimă: Falkimre, Kolozaár, str. Deák Ferencz nr. 30.

din Strihărești — Olt — din România. La gara din Ciacova au fost întâmpinați de mai mulți fruntași și studenți din Ciacova și jur, în frunte cu mai mulți preoți și învățători.

Dintre cei prezenți în fuga condelui am însemnat: Marele proprietar Constantin Dinescu, acel brav ostaș, care când e vorba de neamul, românesc jertfește cu mâna cea mai largă; Aurel Stelea directorul «Timișanei» din Ciacova, Francisc Buzariu, contabil; Nica Dimitrescu; Nicolae Uzon, proprietar; Gh. Musteț, proprietar, Ion Gruescu, învățător etc.

Pe teritoriul școlii economice de stat din Ciacova care e de 489 jughere catastrale i-a așteptat directorul școlii *Iuhász Vilmos* și corpul profesoral.

În tot timpul cât au petrecut excursioniștii la această școală au fost tratați în cea mai mare prevenire, dându-li-se toate explicațiile cu cea mai mare bunăvoință.

Sânt deci interpretul lor când exprim mulțămite tuturor celor *bucuroși de oaspeți*.

Cel prezent.

— **Măsurile contra holerei în România.** Din Tulcea ni se scrie: Rapoartele primite în ultimul timp la direcțiunea serviciului sanitar, arată că holera face ravagi însemnate în Rusia.

Față cu această stare de lucruri îngrijitoare s'au făcut intervenții de către autoritățile în drept, pe lângă ministerul de război, ca să dea un număr suficient de soldați, care să facă paza frontierei, și să observe, ca nici un călător să nu se introducă în țară în mod fraudulos, fără a fi supus mai întâi, unui riguros examen, de către serviciul sanitar.

În acest scop, regimentul 33 Tulcea, a primit ordin telegrafic, să trimească două detașamente, la punctele Sulina și Isaccea, pentru paza frontierei.

Azi după amiază detașamentele au părăsit orașul.

— **Școală de industrie în Sibiu.** Cursurile «Școlii pentru economia și industria de casă», susținută de «Reuniunea femeilor române din Sibiu», se încep pentru secțiunea economică (de menaj) la 1 Octombrie n. și pentru cea industrială la 1 Septembrie n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spăatul și călcatul rufelor, confecționarea rufelor etc.; b) învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Informațiuni se pot primi de la Comitetul «Reuniunii femeilor românilor din Sibiu».

— **Școală particulară de fete în Arad.** Aducem la cunoștința on. public că Doamna Iudita Secula n. Truța primește în școala sa particulară în Arad eleve cari au terminat clasele civile, — pentru un curs complementar la care aparține cusutul de haine și lăngă, instrucțiunea limbilor străine și alte științe superioare.

Adresa dnei Secula până la 15 August e Arad, str. Sina 1 (la Dna Văd. Dr. Vuia).

— **Cauza dreaptă.** Un american avea un proces însemnat. Având trebuință să plece în călătorie, roagă pe avocatul său să-i telegrafeze rezultatul chiar îndată după ce judecătorul va rosti hotărârea.

În adevăr primește telegrama:

«Cauza dreaptă a biruit».

Fără zăbavă răspunde, urgent:

«Numai de cit apei».

— **Un concurs pentru ace de pălării.** Ziarul francez «Gil Blas» deschide un concurs foarte interesant pentru delicatele sale cititoare. E vorba să se inventeze un ac care să păstreze echilibrul pălării fără a o altera însă sau a deranja părul ori a vulnera capul și totodată fără a primejdiul mereu ochii celor din apropiere. Concursul expiră la 15 Octombrie, iar fericita cititoare, care va da gata invenția se va împărți de un premiu de 500 de lei.

— **Un turneu aviatic.** Un fabricant de motoare din Paris va face Duminică următoare la

Fiume o ascenziune cu un monoplan sistem Santos Dumont. Publicul care va lua parte ca spectator la această ascenziune va fi transportat cu vapoare speciale. Cu acelaș acropian fabricantul va face un turneu aviatic prin orașele principale din Ungaria și va veni și la Arad.

— **Mulțămită publică.** Sf. Domn Aurel Șt. Șuluțu de Cărpeneș din Nădlac, în loc de cunună pe cosciugul iubitei d-sale soră, cândva Lucreția Corcheș n. Șuluțu, a dăruit bisericii gr-cat. din Câmpeni suma de 20 cor. pentru care, în numele bisericii i-se aduce și pe această cale călduroasă mulțămită. Câmpeni, la 29 Iulie 1910. Petru Simu, preot. Aurel Ioanette, casar.

— **Pentru ce s'au amânat manevrele?** Mai multe ziare aduseseră drept motiv al amânării sau chiar înlăturării manevrelor boala contagioasă care se constatase la caii diferitelor corpuri de armată. Adevăratul motiv însă nu e aceasta ci mizeria încvarirărilor, din care cauză alimentația soldaților era imposibilă. O știre semi-oficială anunță că cauza amânării manevrelor e boala contagioasă care s'a declarat formal la animalele din Galița și comanda militară vrind să cruțe pagubele enorme cari le-ar fi avut armata și privații, a preferit să amâne manevrele.

— **Frustrări cu telegrafia fără sârmă.** Din Newyork se anunță că doi membri în direcțiunea societății de telegrafie fără sârmă au fost arestați. Cei doi erau deja de vreme lungă bănuți că cu ajutorul telegrafiei fără sârmă ar face înșelăciuni la bursă.

— **Martiri aviațunei.** Progresul omeniei ca și orice progres științific își cere jertfele sale. Azi omul a ajuns stăpân asupra aerului, și a văzut visul din începutul începuturilor împlinit, dar prin neputința și neajunsurile lui să vede zilnic tot mai mult constrâns la noul svârcoliri și la nouă trudă, până va ajunge stăpân nețărnut al lumii.

Zilnic sosesc știri despre nenorocirile aviatorilor, abea ieri am înregistrat moartea belgianului Kinet și azi primim știrea unei noi catastrofe. E vorba despre americanul Walden care a făcut ieri pe New-Island o ascenziune cu un monoplan sis em propriu. Când a ajuns înălțimea de o sută metri aparatul s'a prăvălit pe o coastă și a început să cadă cu înălțală amețitoare. Aparatul a apucat pe Walden supt el și nenorocitul aviator a fost scos mort de supt dărmăturile aparatului său.

— **Omul în goliciunea lui sufetea.** În zilele acestea de călduri insuportabile și stranică secetă literară în cercurile scriitorilor din Paris se rade mult pe socoteala unei întâmplări de toate zilele: Cunoscutul poet Verhaeren și pictorul Ryseberghe, bun prieten al său, fac amândoi o călătorie de plăcere. Biletele de tren, cari erau uniforme le-a cumpărat poetul pentru amândoi și după ce s'a scotit cu pictorul le-a pus pe amândouă în buzunar și au sărit veseli în tren. În momentul acesta poetul i a sărit din buzunar un bilet și n'a observat lipsa lui până n'a venit conductorul să-l ceară.

— **Imi pare foarte rău preline esclamă cu un accent liric — că am pierdut tocmai biletul tău.**

Pictorul i a plăcut grozav acest desinteres al poetului și nu s'a supărat de pierderea biletului ci a cumpărat altul și s'au urmat veseli călătoria. Probabil s'a mângâiat că printr-o deschizătură de o clipă a putut cunoaște adâncimile sufletului unui om. Căci uu trebuie să te superi pe cineva care cu toată sinceritatea îți desvăluiește cele mai caracteristice trăsături ale omului.

— **Știri medicale.** Dr. Werner Ignác, medic specialist pentru boale de nas, gât și urechi și a început practica medicală în Timișoara-Centru, str. Prinz Eugen Nr. 6 etajul prim.

— **La croitoria universală.** I. Petrascu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Cronica socială și artistică

Petrecere de vară în Boz. Timineț mână din Boz și jur invită la petrecerea de ce va avea lac Duminică, 7 August n. În lăul școlii române din Boz. Începutul la ora 8 și jumătate seara.

ECONOMIE.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta, 5 August 1910

Budapesta, 5 August 1910

Prețul cerealelor după 100 ligr. a fost următorul:

Orlu nou	
De Tisa — — — — —	21 K. 50
Din comitatul Albei — — — — —	20 » 70
De Pesta — — — — —	20 » 50
Bănățânesc — — — — —	20 » 40
De Bacica — — — — —	20 » 70
Secară de calitate L. — — — — —	14 » —
Orzul de untreț, calitate L. — — — — —	12 » 75
Ovăs de calitate L. — — — — —	14 » 95
Oucuruz — — — — —	11 » —

Posta Administrației.

Ioan Stroia. Telechiectie. Am primit 6 cor. nament până la 1 Septembrie a. c.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

«Tribuna» Institut tipografic, Nichin și c.

APA MINERALĂ SZTOJKAI CU ACID SALIN SZTOJKAI

apă minerală de Potas contra răgușeli, tusei și gaturaiului Remediul special pentru boli de zahăr

Kardos Miklós, reprezentant și vânzător gros pentru — ARAD. — Telefon: 648

Se găsește la firma Daniel Lajos » 9

Dür Kocsárd » 13

Éles Armin » 4

Färber Lajos și fratele » 31

Nagy Farkas » 26

Fejér Gyula » 7

Hoffmann Ottó » 55

Criensfeld Ignátz și alți. De asemenea orice cafenea și cârciumă mai bună.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru ofițeri mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

ANUNȚ.

bisericească din Domasnia (cot. Severin, cercul pretorial Teregova) **se vinde prin licitațiune, pe 5 ani concasa de nou zidită cu etaj,** saloare din 10 odăi și o sală mare având dreptul de crîsmărit, unui expert, unde poate deschide și boltă. Se poate să se trimită Oficiului parohial până la 15 August 1910 st. v., unde se va ținea și licitațiunea unde se vor stabili și condițiunile.

Domasnia, are tîrg de vite și se găsește în fiecare săptămână și nu mai puțin de 3000 locuitori în apropierea Băilor de apă caldă și Mehădia.

Adresa Oficiului parohial:

Simeon Răsvan,
preot și președ. comit. paroch.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (îngă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

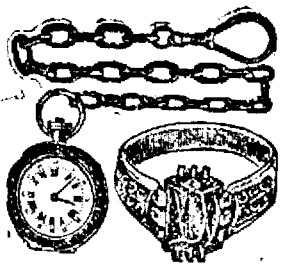
ANUNȚ.

Subscrisul se află de vânzare
vin de masă

de o calitate foarte bună, hecto cu 36 Cor. Vinul se vinde în vasul de sticlă.

Adresa (u. p. Világos).

Iulia Groșorean.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

ANDER LAJOS

clasnornicar și giuvaergiu în
EDGYES, Markt-platz Nr. 8.

depozit bogat de
metal de clasornice de aur și argint
și clasornice de metal și nickel
Articlii de argint de China.
Metalari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Prețuri solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

„HATIEGANA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în HATEG.

Publicațiune.

Adunarea noastră generală, ținută în 17 Martie st. n., a luat cu privire la **urcarea capitalului social**, următorul conclud:

Capitalul social se va urca dela coroane 200.000— până la suma de coroane 500.000—, prin emisiunea de 3000 acții nouă à 100 cor. nominal, cu prețul de 110 cor. pentru vechii acționari și de 130 cor. pentru neacționari.

În urma aceasta după-ce vechii acționari, — pe baza dreptului de prioritate, — au optat și subscris acțiile rezervate lor, restul acțiilor neoptate să ofere prin aceasta spre vânzare publică cu **prețul de cor. 130—**

Din prețul de 130 cor. al acestor acții, cor. 100 se vor adauge la capitalul social, iar restul de cor. 30 la fondul de rezervă.

Pentru plățirea prețului de 130 cor. de bucată să stabilesc următoarele termene de plată:

Prima rată de cor. 26—	la 1 Novembre 1910
a doua » » » 26—	la 1 Februar 1911
a treia » » » 26—	la 1 Maiu 1911
a patra » » » 26—	la 1 Iulie 1911
a cincia » » » 26—	la 1 Octombrie 1911.

Se pot plăti și mai multe rate de-odată, ori chiar și întreg prețul acțiilor subscrise.

Cei-ce voiesc a subscrie, respective a cumpăra din acțiile neoptate, au să insinue această dorință a lor Direcțiunii institutului, de unde vor primi declarațiunile pentru subscriere.

Terminul ultim pentru insinuarea subscrierilor, respective cumpărărilor, să fixezează pe ziua de **1 Novembre st. n. 1910**, cu aceea observare însă, că insinuările se vor lua în considerare în ordinea înțrării lor la Direcțiune.

Acțiile nouă se vor libera după plățirea întregului preț de emisiune. Până atunci se vor libera certificate interinale, în cari se vor cuita ratele solvite.

Acțiile nouă nu vor participa la dividenda anului 1910 și 1911, ci după sumele plățite în contul lor, institutul plătește 6% interese, socotite dela ziua solvirii până la finea anului 1911.

Din contră pentru ratele de acții cari nu se vor solvi la termen, se vor plăti Institutului interese de întârziere de 6% putindu-se aplica față de restanțieri și dispozițiile §. 11 din statute.¹⁾

Cu începere dela 1 Ianuarie 1912 acțiile nouă vor intra în drepturile și se vor bucura de toate favorurile acțiilor vechi.

Hateg, la 15 Iulie 1910.

Direcțiunea.

¹⁾ §. 11 din statute: Acționarii, cari n'au numărat la termen vre-o rată, li provoacă Direcțiunea, pe lângă indicarea numărului acțiilor în ziarul de publicație al institutului, ca în 30 de zile să plătească, și dacă după acest termen nu, și nici la 15 zile după o nouă provocare în scris, pe lângă recepis postal, nu s'ar solvi rata restantă, în cazul acesta ratele solvite deja, cad în favorul fondului de rezervă.

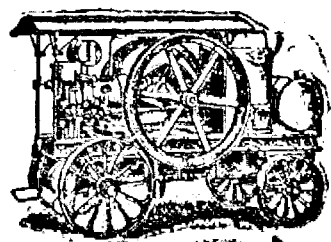
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la
magazinul economic și de unelte al lui

Kálló Jstván és Társa

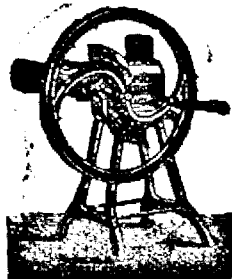
Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

Teleki-u. No. 9.

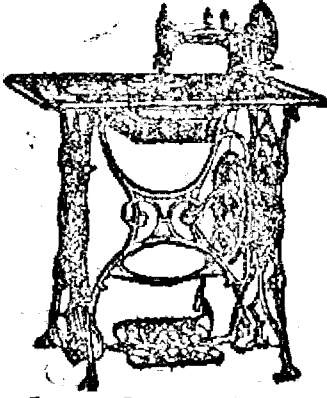

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc. Cereți prospecto. — Expediție gratuită. — Corespondență în limba română. —

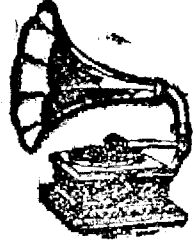

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

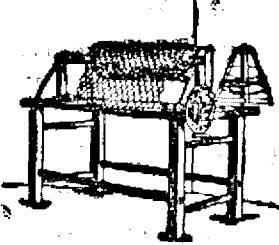
Are magazin
de mașini de
cusut **PFAPP**
de toată mări-
mea și cu pre-
țurile moderate.
Mare asortiment
de **Goarne**.
Prețurile se pot
solvi și în rate.

**Gramofoane și Pate-
foane** veritabile, precum
și de cele fără diaphazon.
Telefon nr. 439.
— Preț curent gratuit. —

O rugare modestă, care nu vă costă nimic
o oboseală, dar administrației ziarului nostru
poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la
cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere
sau cumpărare să se probeze că adresa firmei a
cettit-o în Tribuna.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene

le pregătesc și expediază

VÁRADY LAJOS

fabriacă de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.

— Primi lucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru impletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
Premiat la 6 expoziții.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1909

4 Iulie.

118145418

1178362

52749387

11999924

15093086

3151121

5975515

704968

18865

109630790

56002139

28277087

433425947

12000000

26727618

3992572

249760980

2237648

43552

109630790

29032787

433425947

86934526 Reserva metalică Aur . . . 88282596

31210892 " Trate Aur . . . 36988709

Argint și diverse monete

Portofoliu Român și Străin

*) Impr. pe ef. publice 10701300

" " " " in cont cor. 16039904

Electele Capital. Social

Electele fondului de rezervă

" " " " amortizarea imob. și material

Imobili

Mobilier și Mașini de Imprimerie

Cheltueli de Administrațiune

Deposite libere

" " " " & provisoriu

Conturi de valori

Conturi diverse, Sold.

PASIV

Capital

Fond de rezervă

Fondul amortizării imobilelor și material

Bilete de Bancă în circulațiune

Profituri și perderi

Dobânzi și beneficii diverse

Deposite de retras

" " " " & provisoriu

Conturi diverse, sold

Secontul 5% *) Dobânda 5 1/2%

In atenția onoratului public!

Am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public, că eu
1 Aprilie 1910 am deschis un magazin de biciclete și mașini de
cusut și un atelier de reparaturi, în Str. Furray 20 (casa Guttm).

Aducând aceasta la cunoștința onor. public români că în urma
cunoștințelor mele sunt în plăcuta situație ca orice lucrări din ramul
acesta să le execut spre deplina mulțumire și pe lângă prețurile
cele mai convenabile. Șehimburi și reparaturi se efectuează
ieftin și conștiințos. Recomandându-mă atenției și bunăvoinței pu-
blicului, asigur că mizașta de frunte imi va fi să-mi servesc clien-
tela culant, făcându-mă ast-fel vrednic de încrederea ei.

KAPPNER MOR,

electrotehnic

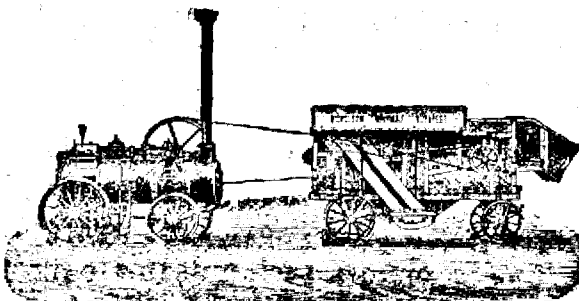
Arad, Str. Furray (Casa Guttmann).

Se instalează sonerii și telefoane pe
lângă garanție.

Anunțăm on. clien-
telă că avem încă **2 mașini de treierat**
cu putere de 8 cai și **2 mașini cu putere de 4 cai.**

pentru încălzit
cu pae, lemne,
sau cărbuni, pe
cari le putem
imediat pune
la dispoziția
celor cari au
lipsă de ele.
Garanție.

Condițiuni avan-
tagioase de plată. **Frații Burza,** Arad, Boros
Béni-tér. 1.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fo-
tografii, deasemenea acuarele, picturi în olei,
specialități pe pânze ori mătase cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, piața Mátyás
király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.
Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

...vă voiți să cumpărați mezeluri și șuncă
din loc curat și pregătite gustos — —

și vă adresați:

...fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

SZLOCZKY TESTVÉREK

...KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

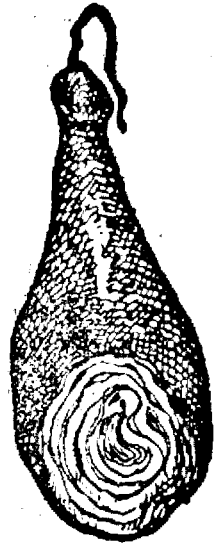
...unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

... — Cârnaș șuncă — — Galantin de mai — —
... — Rollni șuncă — — Masaic — —
... — Rusesc — — Picior umplut — —
... — Rollut rusesc — — Mortadella — —
... — Paranon — — Gottha — —
... — Măieș rece — — Mensel — —
... — Caș rece de măieș — — Caș de limbă — —
... — Pastete de mai — — Sângerete cu slănină — —
... — Rollui de pept — — Limbă umplută — —
... — cu felurite umflături ș. a. — — Rollui de carne — —
... — cu sânge, mai, limbă. — — Galantiu de vițel — —
... — Tortă de carne — — Pastete de ciuperci — —
... — Cracovean — — Pastete de mai de găsoă — —

Comandele, atât cele din pro-
vință cât și cele din loc, se
execută prompt și în calitate
neexcepțională,

Recomandăm preparare pro-
pria, precum și șuncea de Cașovia
și Praga, carne fină, slănină
albă, afumată, ardeată, fiartă și
pentru unsoare și unsoare proas-
petă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a.
carne de vită, de vițel mare și
sugător zilnic carne de porc
și de miel dimineața dela orele
6—1 și d. a. dela, 3—8^{1/2}.

In atenția onoratelor dame!

...în șafonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7—9,
al d-nei **Johanna Jekeli,**

...se găsec în bogat asortiment cele mai noi modele
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

...Se primesc totfelul de reparaturi și transformări;
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

...Se află în depozit tot-felul de reticole, genți
pentru dame, moderne și prima calitate.

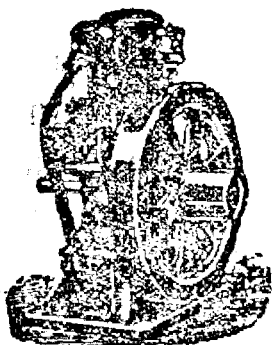
...Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818.

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

...Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14.

...primește tot-felul de reparări și transformarea mo-
torilor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare
de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Ar-
mată p. tiferat. Bastimente cu benzină, pumpe-motor.
...de fabricat ghiață. Montări specialiste de
...cu prețuri moderate, precum și reparări de
...omobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit
...tehnici. Filite magnetice. Unsoari. Material
...condensațiune. Arzătoare cu acetilen. Material
...instalării cu electricitate. Cereți catalog de
...și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios
...Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și mă-
lestru pietrar.

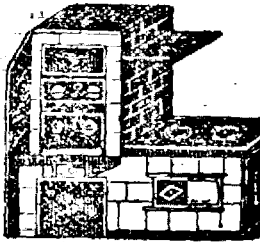
Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
propriu din: marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca
scări, coridoare, cerdacuri, grilaje,
căminuri, porți, ferării pentru portale
și clădiri, deasemenea repararea și
prefacerea caselor vertheimiane etc.

aranjament pentru - rle de metel aranja-
măcelării și căsăpii, mente pentru biserfei
basreliefuri, strungă- in execuție splendidă.

Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

**PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ
DE CEMENT ȘI BETONIZARE
INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI**

Knott József

Fabrica:

în drumul Buziașului
în fața casei de vamă.

Cancelaria de zidire:

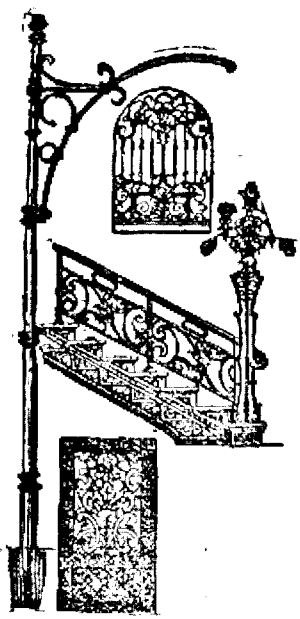
Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei
mai buni de lucru din capitală și mă rog, că
precum până aci, așa și de aci înainte să fiu
cercetat cu toată încrederea. Primesc toate
lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin
o magazină bogată de ciment pentru țevii,
sărme, trepte de piatră, vâlăe, pietrii
la hotare, sămănătoare, fundamente la
cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai
departe edificare și betonizare de poduri
mai mari și mai mici, conduceri de apă,
vaduri, padimentare de terase, prevederea
pe din jos a pereților cu table de mozaic,
precum și cu table de ciment în diferite
culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
de Portland și Roman.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc
și oferz garanție.

La dorință servesc bucuroși cu planuri și prelininare de spese.

B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist
Kolozsvár, Malom-u. nr. 16.

Recomandă vârtaje pentru ferestri sistem Szultberger, sunt cele mai bune — reprezentanță pentru părțile ardelene.

În nou zidita fabrică se execută:
tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări de fier, etc. gratii și lucrări specialiste de faur. — Telefon nr. 508.

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; fârfurii și bide inflorate, rame p. icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericești:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.

Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!

Încetează în decurs de o oră dacă folosești

„SUDORAN”

— a lui MOLNÁR. —

Copiile epistolelor de recunoștință sunt auzite de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul „SUDORAN” comandat dela Dia, vă mărturisesc, e bun și folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă. Conșt.

On. d. Molnár János, farmacie la „Duhul Sfânt” Szombathely. Nu pot întrelăsa ca să nu vă fi-noscuit, că medicamentul d-tale „SUDORAN” — tra asudării picioarelor și subțioarelor are elect-prinzător și e nevătămător și cu conștiința lui îl recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. înrebr.

St. Die! Din „SUDORAN”, leac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuorii am procurat pentru 3 persoane, și întrebându-l despre rețetă l-au lăudat foarte. Cu stimă A. S. învățator, G.

St. Die apotecar Molnár! Răspunzând la c-a d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru „SUDORANUL” d-tale Pentru că și eu am suferit mare măsură de asudarea picioarelor și după de massage mi-a trecut de tot. Am mântuit și mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai meji 2 sticlute — și acestea pentru alții. Am ră-cu stimă G. K. ospătar S.

St. Die apotecar! Am primit „SUDORAN” comandat, contra asudării de picioare, mâni și suori. Credemă, că cine-l folosește după rețetă prescripșă, îl află de neprețuit. Cu stimă F. E. costă.

Așa zisul „SUDORANUL” contra asudării de picioare, mâni subsuorii, pregătit de d-voastră, are elect atât de excelent și sigur, că cu cea mai mare conștiință îl pot recomanda nu numai celor din țrie ci și străinătății, întrucât „SUDORANUL” trece mult toate fabricatele străine, de cari nu folosit până acum. Îți datorez mulțămită, că m-ai scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățator

Se poate comanda la pregătitorul:

Molnár János, apotecar în Szombathely

Prețul unul flacon 1 cor. 30

dacă se trimite suma înainte, porto-franco.

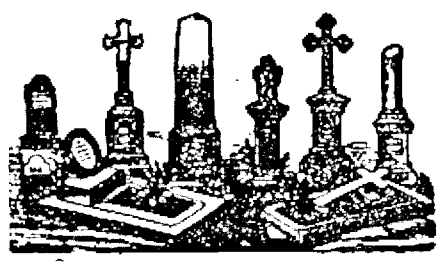
Numai „SUDORAN” prov. cu marcă să se primească

RICHTER și ZEPENEU

BISERICA-ALBĂ
— Szászka-ut 112. —

pietrari

— VĂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

MONUMENTE MORMĂNTALE

de granit negru șvedian, sienit, labradior,

marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie tot felul de lucrări de bransa piatrăriei. Depozit de pietrii de hotare.

HOTEL SCHMIDT

HOTELIER GÜNDISCH M.

— SIBIU — NAGYSZEBEN, BAHNGASSE. —

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public voiajor că am luat în Sibiu, hotelul și restaurantul binereputat Schmidt, la o sută pași depărtare de gară. Mă voi nizu să pot găștiga încrederea și deplina mulțămire a on. public voiajor. Camere curate mănăcări gustoase, beuturi bune și curate, mese de biliard, ofer un cămin plăcut. Iluminație electrică. Recomandându-mă în atenția onoratului public semnez

Cu distincă stimă: **Gündisch M.** proprietarul hotelului Schmidt.

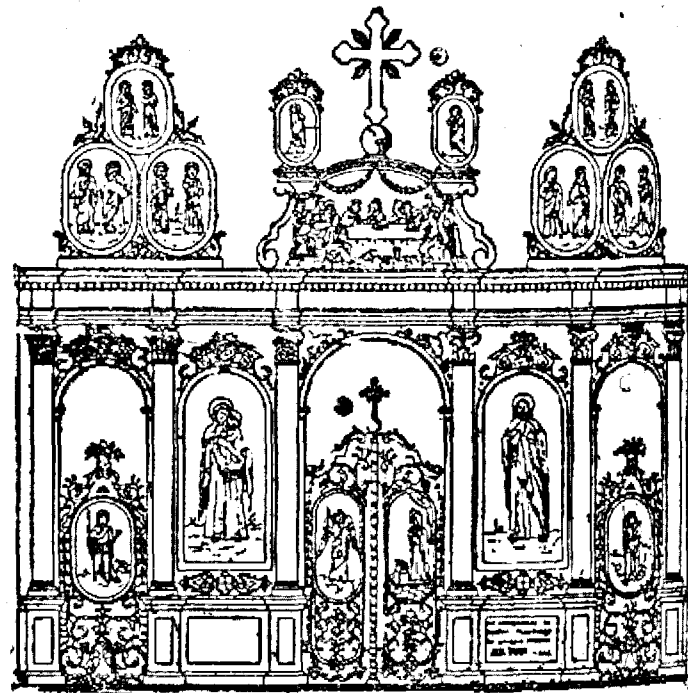
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificător de altare și iconostase bisericești. —

Komáromi László

Rákospalota (I. Budapesta) Str. Főut 49.

Edifică și aranjază pe deplin:
altare, iconostase, icoane, statuie, strane, amvoane, scaune (bănci) bisericești, ș.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a compara preliminarile mele cu ori-care din străinătate.